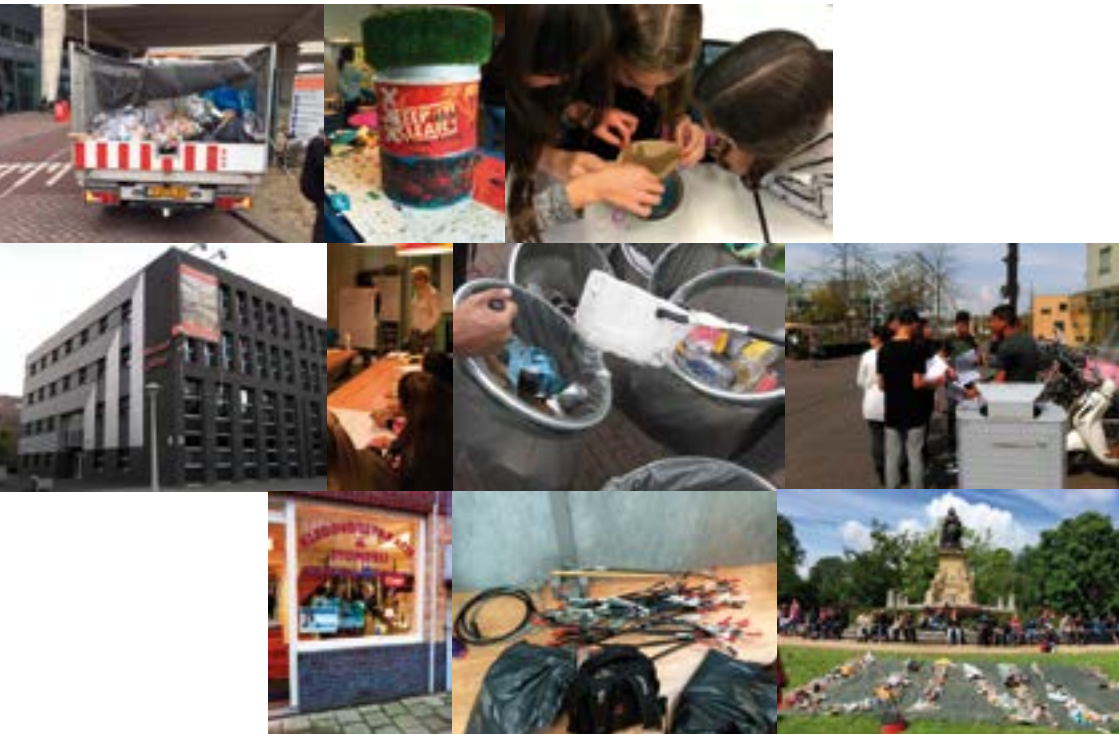

Lessen over zwerfafval en duurzaamheid op het voortgezet onderwijs Amsterdam

Jaarverslag 2015-2016

Lessen over zwerfafval en duurzaamheid op het voortgezet onderwijs Amsterdam

Jaarverslag 2015-2016

Inhoud

Inleiding	7
Inspanningen van leerlingen hebben effect op de buurt	9
Cartesius Lyceum	
In afval valt heel wat te ondernemen	11
Marcanti College	
Aanpak zwerfafval komt tot leven	15
Caland 2	
Een blikje extra op straat doet er wel degelijk toe	17
Calvijn College	
Al afval prikkend in gesprek met de buurt	21
Bredero College	
Zwerfafval aanpakken met posters, proefjes en pitch	23
Waterlant College	
Afval is ...interessant	27
Berlage Lyceum	
Vondel trekt 350 leerlingen	29
Berlage Lyceum en Barlaeus Gymnasium	
Betrek de experts: leerlingen	32
Meerdere scholen	
Van Denken naar Doen	34
Pieter Nieuwland College	
Betrek de middelbare scholen, dat scheelt een hoop	37

Inleiding

De gemeente Amsterdam wil dat meer inwoners meedoen en –denken over de aanpak van zwerfvuil en afval. Omdat het spreekwoord zegt “jong geleerd, oud gedaan”, richten we ons op de middelbare scholen. Het afgelopen jaar heeft daarom een speciale projectleider lessen over zwerfvuil en duurzaamheid georganiseerd op 13 Amsterdamse middelbare scholen. Dit jaarverslag biedt daar een overzicht van. Het beeld dat daaruit naar voren komt is dat scholen en leerlingen op verschillende manieren geactiveerd en betrokken kunnen worden.

In dit jaarverslag staat per school een beschrijving van de lessen en de aanpak. Daarbij vindt u tevens de belangrijkste gegevens van het programma.

We wensen u veel leesplezier en hopen dat u net zo enthousiast wordt als de scholen.

Inspanningen van leerlingen hebben effect op de buurt

'Afval is alles' leerden de brugklassers van het Cartesius Lyceum in stadsdeel West tijdens het gelijknamige project. En een goed contact met de buurt ook.

9

VANUIT DE PRAKTIJK

"Ik ga toch wat beter opletten in het vervolg", zei een leerling na het gesprek met de vuilnisman. In geuren en kleuren kregen de leerlingen te horen wat de ambtenaar - in werkkleding voor de klas - zoal tegenkomt op straat. En kregen ze te zien wat zwerfafval – met name plastic – met wijk en milieu doet en wat hun eigen inbreng hierin is en kan zijn.

VAN EEN ANDERE KANT

Het werd een wedstrijdje vuilprikken. Wie haalde het meeste op tijdens de praktijkles? En ook: wat zat er allemaal na afloop in de vuilniszakken? Klaagden bewoners en ondernemers rondom de school over de rondhangende, in portieken etende jeugd; nu zag men de leerlingen van een andere kant. In korte interviews over ergernissen en verbeterpunten kregen beide groepen een gezamenlijk doel: een schone wijk.

DAT DOE JE TOCH NIET!

Ze houden ook elkaar tegenwoordig scherp. Van het stoer vinden om iets

juist niet in de prullenbak te gooien ging de sfeer op school naar "Dat doe je toch niet!" Leerlingen melden het op school als er iets rondzwerft op straat en de conciërge kreeg van enkele omwonenden te horen dat het een stuk schoner was geworden in de omgeving. Kortom, de inspanningen van de leerlingen hebben een positief effect op school en buurt.

DUURZAAM ONLINE

Die vuilnismen in de klas bleek een goede zet. Het onderwerp vuil weggooien en ophalen ging echt leven. De wens is er dan ook om de lessen onderdeel te laten zijn van schoolactiviteiten en -projecten met thema's als duurzaamheid. Over duurzaam gesproken: de filmpjes en foto's van de interviews met bewoners staan op de website en het twitteraccount van school.

School:	Cartesius Lyceum
Stadsdeel:	West
Project:	Afval is Alles
Uitgevoerd:	27/10/2015 - 15/12/2015
Klassen:	6 brugklassen
Lessen per klas:	2 lessen à 3,5 uur (1,5 theorie, 2 praktijk)
Deelnemers:	180 leerlingen

In afval valt heel wat te ondernemen

Gescheiden afvalbakken kennen ze al op het Marcanti College in stadsdeel West. Maar bewustwording van en kennis opdoen over zwerfafval is meer. Het werd een ondernemende ervaring.

ONDERNEMINGSPLAN

Schrijf een plan waar school, buurt of gemeente iets aan heeft. Met deze uitdaging gingen de leerlingen van de businessclass aan de slag met de Waste Away Challenge, een project waarbij zij op een ondernemende wijze een concrete bijdrage leverden aan (zwerf)afvalvermindering. Voor het ondernemingsplan vorm kreeg waren er lessen in circulaire economie en werd er gekeken naar het afvalbeleid op school en het zwerfvuil rondom. En daar bleef het niet bij, ook een economisch verdienmodel moest in het plan verwerkt worden!

TESTEN EN BOUWEN

Het was allemaal net echt. De leerlingen doorliepen alle opstartfases waar elke ondernemer mee te maken krijgt bij het opzetten van een onderneming. En dat betekent: marktonderzoek uitvoeren, productideeën testen bij de klant en een prototype bouwen.

BIJ ELKE CHALLENGE HOORT EEN PRIJS

Het project werd beëindigd tijdens een middag vol pitches met een jury bestaande uit docenten van de school en ambtenaren van Stadsdeel West. 4 Projectgroepen presenteerden hun product aan de jury. De prijzen waren o.a. begeleiding en mogelijke financiering voor hun idee vanuit het Stadsdeel en begeleiding van coaches van Waste Away Challenge. Dit extra element in de challenge maakte het voor de leerlingen nóg interessanter om een realistisch product neer te zetten die straks daadwerkelijk uitgevoerd kan worden.

TAFEL EN AFVALBAK IN ÉÉN

De leerlingen kwamen met inventieve oplossingen voor het afvalprobleem. Zoals de opvouwbare trash can, de zogenaamde Quick Remover, die mensen mee kunnen nemen naar bijvoorbeeld het strand. Een meeneembare afvalbak, dan laat je echt geen afval slingeren, is het idee erachter. Het winnende idee was een aangepaste tafel voor in de kantine, mét een opening aan de bovenkant om de rommel in te stoppen. Dit design geeft groter gemak en wordt dus door meer leerlingen gebruikt.

School:	Marcanti College
Stadsdeel:	West
Project:	Waste Away Challenge
Uitgevoerd:	Sinds 7 mei 2016
Klassen:	Businessclass, 30 leerlingen

Aanpak zwerfafval komt tot leven

Op het Calandz in Nieuw-West hebben vijf klassen voor het eerst meegedaan aan een zwerfvuileducatie en participatieproject. Leerlingen vonden de theorieles wat saai, maar dit kwam tot leven toen ze in gesprek gingen met bewoners en ondernemers op en rond het nabijgelegen winkelplein.

UITWISSELING BEWONERS

Verbaasd keken bewoners naar de vuil prikkende leerlingen op het winkelplein. Verrast waren de begeleiders. Had een deel van de jongeren tijdens de theorieles nog moeite om de aandacht erbij te houden, tijdens de buitenles bleek dat die theorie toch goed was blijven hangen. Ze waren ook verrast dat de leerlingen niet alleen enthousiast aan de schoonmaak gingen, maar ook graag in gesprek gingen met buurtbewoners. Ondanks de beschuldiging dat vooral zij zelf de buurt vies maken, waren de leerlingen het ermee eens dat zwerfafval vervelend is. De gesprekken die volgden hebben meer begrip gekweekt bij de jongeren voor de mening van de buurtbewoners. Wat wel tegen werd gesproken was de opmerking 'dat ligt aan de opvoeding'. Integendeel, ook hun ouders staan dit gedrag niet toe! Dat was een openbaring voor de bewoners.

AFVALBAKKEN OP DE JUISTE PLAATS

Het stadsdeel en de school hadden al geconcludeerd dat prullenbakken op het plein en bij de school niet logisch stonden opgesteld. Leerlingen hebben na een zogenoemde afvalbakkenanalyse aangewezen wat wél de juiste locaties waren. De prullenbakken zijn inmiddels verplaatst en de schoolleiding geeft aan hier bijzonder tevreden over te zijn.

VERDER MET DUURZAAMHEID EN BUURT

De belangstelling van de school en de leerlingen voor afval en duurzaamheid is gewekt. De school wil zich graag duurzamer profileren, zeker nu er een nieuwe schoolgebouw komt in 2017 of 2018. Gedacht wordt aan lessen over duurzaamheid; lessen ook voor zowel eerste- als tweedejaars waarmee men de diepte in wil gaan. Omdat men belang hecht aan een schonere buurt en aan positief contact met die buurt wil men een zwerfafvalproject bedenken waarbij leerlingen betrokken worden bij de buurt en haar bewoners.

School:	Caland2
Stadsdeel:	Nieuw-West
Project:	Zwerfafvalproject
Uitgevoerd:	14, 15, 16 en 17 maart 2016
Klassen:	5 tweedejaars klassen
Lessen per klas:	2 (1 uur theorie en 1,5 uur praktijkles + inventarisatie afvalbakken)
Deelnemers:	125 leerlingen

Een blikje extra op straat doet er wel degelijk toe

Op het Calvin College in Nieuw-West werden drie klassen betrokken bij zwerfafval en wat daarmee te maken heeft. Er werd veel gesproken over 'dat ene propje' en 'dat ene blikje'. En dat de leerlingen daarin het verschil kunnen maken. Echt overtuigd raakten de jongeren toen een buurtbewoner iets vanaf zijn balkon gooide...

ACH, ZO ERG IS DAT TOCH NIET

Eén klein propje weggooien is niet zo erg is, zeiden leerlingen tijdens de les. Daarentegen vonden ze het wel asociaal als iemand heel veel tegelijk weggooit. Ogen werden geopend door de opmerking van de gastdocent dat heel veel kleine propjes veel schade kunnen aanrichten. De boodschap kwam binnen.

HET VERSCHIL MAKEN

In de gastles werd duidelijk gemaakt dat elke leerling er toe doet, ook als het gaat om afval. 'Jouw en mijn gedrag maken het verschil', was de boodschap vooral. 'En daarin heb je een keus.' Leerlingen begrepen het: als zij één blikje weggooien of juist opruimen, maak je daarmee een verschil. En met wat zij doen, zijn zij ook weer een voorbeeld voor anderen. En toen werd er tijdens de buitenles dus zomaar iets voor hun voeten gegooid.

ZOMAAR OP HET GAZON

Buiten konden de leerlingen de boodschap van de gastles meteen in de praktijk brengen. Tijdens het zwerfafval prikken, gooide iemand vanaf het balkon een blikje op het gazon. De leerlingen gingen hierover in gesprek met de bewoner. Ze maakten hem duidelijk dat ook hij een verantwoordelijkheid heeft en een verschil kan maken.

VERVOLG

Er is aardig wat vuil geprikt rond de school. Nodig, want er zijn veel vieze plekken in de buurt, veelal veroorzaakt door ernaartoe waaiend zwerfafval. Ook de afvalbakken bij de speelpleintjes lijken niet vaak genoeg geleegd te worden en waren overvol.

De gemeente gaat de prullenbakken rond de school logischer neerzetten. Daarnaast gaat het stadsdeel in gesprek met de school of er nog verbeteringen in het participatieprogramma uitgevoerd kunnen worden.

School:	Calvijn College
Stadsdeel:	Nieuw-West
Project:	Zwerfafvalproject
Uitgevoerd op:	7, 13 en 22 april 2016
Klassen:	3 gemengde groepen 2e jaars
Lessen per klas:	gastles en buitenles
Deelnemers:	90 leerlingen

Al afval prikkend in gesprek met de buurt

Er gebeurt veel rondom het Brederode College. Naast de bouw van de Noord/Zuidlijn, enkele tijdelijke initiatieven en een vestiging van daklozenopvang De Volksbond kent de school tot aan winkelcentrum Buikslotermeerplein een druk bevolkte snoeproute. Reden genoeg om mee te doen aan de Landelijke Opschoondag! Naast deelname aan dit landelijke project, kregen de leerlingen ook lessen in de klas over zwerfafval en plastic.

21

LANDELIJKE OPSCHOONDAG

Maar liefst vijfenzeventig leerlingen van deze school deden mee aan de Landelijke Opschoondag van 18 maart 2016. Samen met bewoners van De Volksbond, een dak- en thuislozenopvang om de hoek van de school en andere buurtbewoners werd er veel afval geprikt in Elzenhagen en de buurten rondom het Buikslotermeerplein, waar de school middenin staat. Alle deelnemende partijen waren goed te spreken over de samenwerking. Al zwerfvuil rapend leerden de verschillende groepen elkaar tijdens gesprekken beter kennen en realiseerden zij samen een schonere buurt.

LEERLINGEN BEWUST VAN DE TROEP

De leerlingen hadden vooraf geen idee van de hoeveelheid troep die

op straat ligt. Nu, bewust prikkend met prikker en zak, werd het goed duidelijk. Ze vonden het fijn om aan de buurt te laten zien dat ook zij het belangrijk vinden om de buurt schoon te maken en te houden.

VAN AFVAL TOT NIEUWE GRONDSTOF

Aansluitend kregen de leerlingen lessen over plastic afval. Over wat plastic doet met je omgeving, maar ook over plastic als nieuwe grondstof. De lessenreeks eindigde ook met demonstratie 'van plastic afval tot bouwblok'. De bouwblokken worden gebruikt om iets mee te maken in de buurt, bijvoorbeeld een bankje om op te zitten. Van afval tot iets nuttigs; van overlastgevende jongere tot behulpzame leerling. Logisch dat de school op dit moment nadenkt over een vervolg.

School:	Bredero College
Stadsdeel:	Noord
Project:	Landelijke Opschoondag en Wasted Project
Uitgevoerd:	14/3, 15/03, 18/03/2015
Klassen:	3 tweedejaars klassen MAVO
Lessen per klas:	1 opschoonactie + 3 projectlessen
Deelnemers:	75 leerlingen

Zwerfafval aanpakken met posters, proefjes en pitch

Met een les over plastic soep, proefjes en nog meer 'leuke' dingen werden de tweedejaars leerlingen van het Waterlant College in stadsdeel Noord wakker geschud.

LETTERLIJK EEN WERELD GEWONNEN

Tijdens de lezing wordt er gesproken over zwerfafval en plastic soep, maar eigenlijk gaat deze les daar niet over. Nee, de leerlingen horen en zien wat gedrag - in dit geval de omgang met afval - met anderen doet.

"Mijn gedrag en dus ook jouw gedrag is van grote invloed op dat van anderen. Als deze leerlingen gaan begrijpen dat hun eigen gedrag bepalend is voor hoe het er in de wereld aan toe gaat, dan is er een wereld gewonnen; letterlijk", aldus de gastspreker.

BLIJ VERRAST

De lessen werden 'leuk' en aansprekend gemaakt met opdrachten in de klas: ontwerp een poster voor de PET- man (een prullenbak voor petflesjes die op school komt te staan), doe proefjes met plastic en maak een elevator pitch over oplossingen voor zwerfafval. Ook waren twee buurtbewoners aanwezig die blij verrast waren dat de leerlingen serieus aan de slag gingen met het verzinnen van oplossingen om zwerfafval in de buurt te verminderen.

VERANKEREN

De school is zich nu bewust dat thema's als schoon en zwerfafval belangrijk zijn en zowel op school als in de buurt leven. Reden genoeg om de thema's terug te laten komen in de verschillende schoolvakken en het zo te verankeren.

School:	Waterlant College
Stadsdeel:	Noord
Project:	Zwerfafvalproject
Uitgevoerd op:	18 maart 2016
Klassen:	5 tweedejaars klassen VMBO-B
Lessen per klas:	2 lessen + 1 lezing
Deelnemers:	78 leerlingen

Afval is ...interessant

Op het Berlage Lyceum werd voor de eerste keer met alle brugklassen een programma over zwerfafval gedraaid. De behoefte was om concreet met thema's rond zwerfvuil en afval bezig te zijn.

27

VUILNISMAN IN DE KLAS

Tijdens de theorieles kwam de invloed van het eigen gedrag rondom zwerfafval aan bod.

De gastdocent vertelde over wat hij vroeger als vuilnisman deed en de leerlingen luisterden zeer aandachtig. Hij vertelde onder andere wat er met afval gebeurt en waar bijvoorbeeld plastic van gemaakt wordt. Vervolgens werden verschillende proefjes uitgevoerd die duidelijk maakten dat een drankkarton uit vele lagen bestaat, waaronder plastic. Door zijn verhaal raakte de leerlingen enthousiast over het onderwerp en kwamen tot de conclusie dat er zuinig met verpakkingen zouden moeten worden omgegaan.

BUITENLES

Na de gastles in de klas volgde een les buiten. De leerlingen gingen onder leiding van een buurtvuilnisman de straat op om zwerfvuil te pikken en met een vragenlijst om buurtbewoners te interviewen. Daarnaast

bedachten ze praktische oplossingen om ervoor te zorgen dat er minder zwerfafval op straat belandt. Een van deze ideeën is het beschilderen van afvalbakken en het starten van inzamelacties van gescheiden afval.

ENTHOUSIAST

De school werd door deelname aan het project zo enthousiast, dat zij vlak voor de zomervakantie graag mee wilden doen aan het zwerfafval project in het Vondelpark. Ook in het nieuwe schooljaar wil de school het programma herhalen voor alle nieuwe eerstejaars leerlingen.

28

School:	Berlage Lyceum
Stadsdeel:	Zuid
Project:	Trash Project
Uitgevoerd:	12, 14 en 15 oktober 2015
Klassen:	4 brugklassen
Lessen per klas:	3 (2 theorielessen, 1 praktijkles)
Deelnemers:	100 leerlingen

Vondel trekt 350 leerlingen

Veertien miljoen bezoekers ontvangt het Vondelpark jaarlijks. Gelukkig zijn er naast gemeentelijk beheer ook veel vrijwilligersverenigingen die helpen bij het schoon houden van ons stadspark. Vlak voor de zomervakantie van 2016 mochten leerlingen van twee nabijgelegen scholen, het Berlage Lyceum en het Barlaeus Gymnasium, bijdragen aan een schoon park.

29

U, NU

De leerlingen maakten het park schoon onder begeleiding van Vrijwilligers van Vrienden van het Vondelpark. Deze bewustwordingsdag, onder andere ook mogelijk gemaakt door een subsidie van het fonds Betrekken bij Groen, was er een met vele kanten. De leerlingen gingen niet alleen afval rapen, maar kregen ook een gastles over zwerfafval, over plastic soep, over oplossingen en eigen gedrag. En met het opgehaalde zwerfafval maakten de leerlingen een kunstwerk bij het standbeeld van Vondel. Dit werd Vondels kortste gedicht: "U, Nu." Toepasselijk, want "het kleinste wat je zelf kan doen helpt, en doe het nu." Of zoals de slogan van het project luidt: Doe goed, doe groen, doe wat je kunt doen! Ruim je zwerfafval op!

3D PRINTEN

De leerlingen kregen ook een demonstratie te zien van een 3D printer. De

printer zorgt bij de scholieren voor de extra beleving; welke leerling wil er nu niet van plastic (afval) iets printen? En wie vergeet dan nog welke negatieve impact zwerfafval op de wereld heeft? Niemand toch?

School:	Berlage Lyceum en Barlaeus Gymnasium
Stadsdeel:	Zuid resp. Centrum
Project:	Vondelpark zwerfafvalproject
Uitgevoerd:	6, 7 en 13 juli 2016
Aantal klassen:	14 klassen,
Aantal leerlingen:	350 leerlingen

Betrek de experts: leerlingen

32

Leerlingen van vijf scholen in stadsdeel Oost kregen de kans iets extra's te doen met zwerfafval: deelnemen aan een denktank. En dat betekent: meedenken over het schoonhouden van snoeproutes, vertellen wat wel en wat niet aanspreekt als het gaat om educatieve programma's over zwerfafval.

EERSTE DENKTANK

De eerste denktanksessie werd gehouden tijdens de Keep it Cleanday op 18 september 2015. De vraag tijdens deze eerste sessie: welke ideeën heb jij om de school en omgeving, met name de snoeproutes, schoon te houden? De antwoorden waren verrassend.. Wat dacht de gemeente van opvallende afvalbakken (het liefst door de leerlingen zelf gepimpt), of van verleidende afvalbakken. Ook gaven de leerlingen meer te willen weten over gevolgen van afval. Want hoe meer je weet erover, des te minder gooi je troep op straat. Kennis vergroten door een educatief programma over zwerfafval vonden de leerlingen daarom een erg goed idee.

HERHALING ZORGT VOOR GEDRAGSVERANDERING

Educatieve programma's moeten niet saai zijn, sprak de jeugdige denktank. Leren, oké, maar graag in combinatie met iets creatiefs,

zoals kunst maken. Ook 'een wedstrijdelement' werd genoemd, een inzamelactie (waarbij het geld ten goede komt aan een schonere buurt natuurlijk), verplicht corvee, desnoods boetes of straf vonden sommigen, maar vooral herhaling. "Als ik dingen vaker hoor, ga ik er op een gegeven moment wel wat mee doen."

WAT MAAKT EEN EDUCATIEF PROGRAMMA GOED?

In een tweede denktanksessie 4 maanden later werd duidelijk dat je de theorie niet op een conservatieve manier moet overdragen. Dit kan ook in de vorm van een spel of quiz waarbij je zelfs je smartphone kunt gebruiken. Of door iemand die de praktijk kent (vandaar de vuilnisman in de klas op verschillende scholen uit dit boekje). Ideeën genoeg, we noemen er een paar: zelf een film maken, een dagje mee met de vuilnisman, een les over de gevolgen van zwerfafval, zelf een rap maken, een zwerfafvalbattle tussen scholen houden, proefjes doen, recyclen en er iets anders van maken en... en... en...

33

Deelnemende scholen:	Montessori College Oost, Wellant College. Pieter Nieuwland College, Havo de Hof, College de Meer
Project:	Denktank
Uitgevoerd:	18 september 2015 en 15 januari 2016
Aantal deelnemende scholen:	5

Van Denken naar Doen

Zwerfafvaleducatie kan leuker, aansprekender, spannender. Leerlingen van het Pieter Nieuwland College in stadsdeel Oost dachten erover mee tijdens denktanksessies en brachten het in de praktijk tijdens de afsluitende afvalmiddag aan het eind van het schooljaar 2015-2016.

GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID

Niet alleen deze middag stond het thema schoon centraal op school. Er zijn het hele jaar door zwerfafvallessen, zwerfafvalprojecten en schoonmaakacties. De betrokkenheid blijkt ook uit deelname aan het 'Convenant Snoeproutes', in maart 2016 ondertekend door vijf scholen, vier supermarkten en hotel Casa400 in Watergraafsmeer en Oostpoort. Het doel: inzien dat niet alleen de gemeente verantwoordelijk is voor een schone omgeving. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid, dus ook die van de leerlingen.

GOED OPLETTEN!

De zwerfafvalmiddag begon met een lezing over zwerfafval en plastic soep. Hierna was het tijd voor actie, voor zelf doen. Er werden afvalbakken van restmateriaal gemaakt (die nu dienst doen op school), er werd een hip-hop nummer geschreven over zwerfafval (en ook een cd-hoesontwerp

gemaakt), leerlingen kregen een kijkje in de praktijk van de ondergrondse afvalinzameling en er was een film met quiz (dus goed opletten was vereist).

ZEKER MEE VERDER

Ook zwerfafvaleducatie moet met haar tijd mee, blijkt maar weer eens. De interactieve smartphone quiz bleek effectief in het betrekken van de leerlingen en muziek als middel om de boodschap over te brengen bleek ook een hele goede zet.

36

School:	Pieter Nieuwland College
Stadsdeel:	Oost
Project:	Zwerfafvalmiddag
Uitgevoerd:	5 juli 2016
Klassen:	derdejaars HAVO/VWO
Deelnemers:	150

Betrek de middelbare scholen, dat scheelt een hoop

Dit jaarverslag is een neerslag van wat een jaar extra inspanning voor afvaleducatie met middelbare scholen in Amsterdam oplevert. Er zijn 13 scholen extra betrokken, waar diverse programma's hebben plaats gevonden. De scholen hebben enthousiast deelgenomen. en alle scholen vragen om een vervolg.

37

DERTIG PROCENT IS REEDS BETROKKEN

Voor een totaalbeeld is het goed te weten dat, bovenop de hier beschreven lessen, in alle stadsdelen in 2015 -2016 nog 8 extra middelbare scholen hebben deelgenomen. De opdrachten voor programma's op deze scholen werden door de stadsdelen afzonderlijk verstrekt. In totaal deden 21 middelbare scholen mee. Het totaal aantal middelbare scholen in Amsterdam is ongeveer 70 (het ligt er bijvoorbeeld aan hoeveel dependances je meerekent); ROC's zijn hierbij niet meegerekend.

KANSEN

De gemeente Amsterdam wil meer dat meer mensen meedoen om de stad schoon te houden. Gelet op het enthousiasme bij middelbare scholen, het gegeven dat een aantal scholen al gescheiden inzamelt of hiermee wil beginnen en gelet op idealen van een afvalloze school, ligt het in de rede deze participatie en betrokkenheid te verstevigen.

WEL AANJAGER NODIG

De deelname van de 13 hier beschreven scholen kon alleen worden bereikt door de inzet van een projectleider participatie en educatie Voortgezet Onderwijs. De projectleider heeft zich volledig gericht op het slagen van dit project. Dat is nodig want iedere school is anders, elke school kent eigen ambities, heeft verschillende kansen en mogelijkheden. Er valt een wereld van jongeren te winnen, met meer betrokkenheid bij schoon en duurzaam.

Catrinus Mak Senior projectleider schoon

38 Marielle van Veen Projectleider participatie en educatie Voortgezet
Onderwijs

COLOFON

Uitgave	Gemeente Amsterdam
Tekst	Shirley Brandeis, M-Werkt, Catrinus Mak, Mariëlle van Veen
Vormgeving	Zeno
